

Szerkesztőségi iroda:
Csik-Szereda
Györgyjakab Márton
könyvkereskedése
hová
a lap szellemi részét illető
közlemények,
előfizetés pénzek és hír-
dotások küldendők.

CSIKI LAPOK

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI HETI LAP.
MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN.

Előfizetési ár:
Egész évre 4 frt.
(Külföldre) 6 frt.
Félévre 2 frt.
Negyedévre 1 frt.
Hirdetési díjak
a legolcsóbban számítottak
Bélyegdíjért külön minden
beiktatásnál 80 kr.
Nyilvántartási díjak
soronként 10 kr-ért köz-
vetnek.

Felelős szerkesztő: Dr. Bocskor Béla.

Kiadó tulajdonos: Györgyjakab Márton.

FŐMUNKATÁRSÁK: Hochschild Lajos Gyergyóban.

Vitos Mózes a központban.

Embery Árpád Udvarhelymegyében.

Előfizetési felhívás.

A „Csiki Lapok“ jelen számával be-
töltötte az ötödik évfolyamnak első félévét.
Midőn a harmadik évnegyedre előfizetést
nyitunk, nem teszünk nagy ígéretek, csak
annyit jelzünk, hogy úgy, a mint eddig,
teljes odaadással azon leszünk, hogy olva-
sóink igényei minden tekintetben ki legye-
nek elégtve. Szolgálni fogjuk továbbra is a
közügyet és különösen városunk és várme-
gyénk érdekeit, mint azt eddig is tettük s
mindent el fogunk követni, hogy lapunk ba-
rátainak eddig tanúsított szives pártfogását
továbbra is kiérdemeljük.

ELŐFIZETÉSI FÖLTÉTELEK:

Egészévre 8 korona (4 frt.)
Félévre 4 korona (2 frt.)
Negyedévre 2 korona (1 frt.)
Külföldre: 12 korona (6 frt.)

Ugyan ezen alkalommal tisztelettel fel-
kérjük azokat, kik az előfizetési díjakkal hátr-
lálékban vannak, hogy a hátrálékos összege-
ket kiadóhivatalunkhoz (Györgyjakab Márton
könyvkereskedése) beküldeni sziveskedjenek.
Előfizetéseket elfogad Csik-Szeredában
Györgyjakab Márton, Gyergyó-Szentmikló-
son Kricsa Péter ur.

Csik-Szereda, 1893. június hó 28.

A „Csiki Lapok“
szerkesztője és kiadója.

A birtokrendezés Csikmegyében.

I.

Az 1871. évi 55. t. cz. alapján még
1875. évben megindítottak az arányosítási
perek s ma már odáig haladtunk, hogy az
egyetlen Csik-Zsögöd község közhelyeinek

arányosítása részben be van fejezve és a
telekkönyvi átalakítás foganatosított; de
csak részben, mert az urbéri birtokok tekin-
tetében az elkülönítési eljárás nem vitetett
keresztül, hanem az ezen birtokok után
járó erdő és legelőbeli részesedés a földes
urak javára lett az ítéletben megállapítva s
így a mai állapot szerint az urbéres birto-
kok tulajdonosainak sem faizási, sem legel-
tetési joga nincs.

Az ugynevezett szabad székely birto-
kok után azonban meg van állapítva, hogy
a közbirtokosok közül, kit milyen arányban
illet a használati jog s így az arányosított
— az előtt községi — erdők és legelők a
közbirtokosság telekkönyvi közös tulajdonát
képezik.

A közbirtokosság jogát képezi tehát
annak meghatározása is, hogy kit mennyi
tűzifa, mennyi épületfa és hány apró- és
nagy marha legeltetési joga illet az r-
részesedése szerint.

Hallottam ugyan, de nem tudom, mert
engemet mint közbirtokost — és még sok
másokat is — soha nem értesítettek arról,
hogy a közbirtokosság megalakult talán még
1890-ben s alapszabályokat is szerkesztett,
melyek jóváhagyás végett a miniszteriumhoz
felterjesztettek; de azt is hallottam, hogy
azok nem erősítették meg, hanem hiány
pótlás végett visszaküldettek s azóta ott
nyugosznak a megyei levéltárban s várják
szent Mihály arkangyalnak a trombitálását,
hogy feltámadjon minden a mi porrá lett
s a mit a por beföldött.

Hallottam azt is, hogy ezen alapszabá-
lyok leérkezése után Csik-Zsögöd község
képviselő testülete, vagyis a közbirtokos-
ság azt határozta, hogy majd máskor fog
határozni, addig pedig minden marad sta-
tusquo s használatnak az erdők és legelők
úgy mint az előtt.

Az arányosítás által a fennebb idézett
törvény útját akarta vágni a divatban levő
rabló gazdálkodásnak és mit tapasztalunk az
eljárás megindításának 18-ik és az arányo-
sítás befejezésének és a telekkönyvi átalaki-
tásnak harmadik évében? Azt, hogy minden
csakugyan a régi állapotban vajudik; a köz-
birtokosságnak csak a lüre van s Csik-
Zsögöd község képviselő testülete és előljá-
rósága illetéktelenül és helytelenül sáfárko-
dik a közbirtokosság vagyonaival kénye-
kedve szerint, úgy a hogy neki tetszik; megen-
ged, vagy megtilt a közbirtokosságnak a
mit akar. Ez pedig nem jól van!

Mert hogy egyebet ne mondjak, csak
a legeltetési jogot említem fel. Tudva levő
dolog ugyanis, hogy a közbirtokosok közül
sokan nem tartanak marhát s noha meg
van állapítva, hogy a közbirtokosság lege-
lőin hány marha legelhet s a telekkönyvi
arány szerint minden egyes közbirtokos
hány marhát legeltethet, azt tapasztaltam,
hogy a marhát nem tartó s nem Csik-Zsö-
gödben lakó közbirtokosok rovására, a zsö-
gödi, aránylag sokkal csekélyebb részesed-
éssel bíró közbirtokosok több marhát legel-
tetnek, mint mennyi joguk van.

És hogy állunk a faizással? Épen úgy

A „CSIKI LAPOK“ TÁRCZÁJA.

Csokor a lámpában.

— Irta: Molnár Ákos. —

Nankipó mestert, a Kis Tonking derék lámpa-
gyújtogatóját, egyszersmind éjjeli őrét soha senki
sem vádolhatta azzal, hogy megszegte volna az ő
oldalbordájának, az öreg Csolinak tett hitvesi es-
küjét, — régen, talán igaz sem volt, oly régen,
mikor még fiatalos rugékonysággal mászkált az
utcza lámpák létráján fel s alá, világosságot gyuj-
tani a békés japáni lakosoknak, s öblös torokkal
kiáltotta el Tonking városka utczáin:

Au mau nyuf — békén aludjatok japáni pol-
gárok — mondom nagyon régen történt meg vele
a nagy Mikádó jámbor szolgájával, hogy egy nyitva
feledett zsalugáterem betekintett, s a mint épen
kiáltani akarta mondókáját, hát torkán akadt a
szó, szemei pedig leirhatlan butasággal meredtek
befelé a nyitott zsalun, lábai mintha földbe gyö-
kerestek volna, az ifju Nankipó először érezte
akkor, hogy az éjjeli őrég, meg a lámpagyújtogató
elég tisztességes állás, hogy valaki Nankipóné
ténasszonyoknak mondhatta magát.

Nankipó e perczen egy végzetes pont előtt
állott: szerelmes lett, megittasodott attól a nyitva
feledett zsalutól, meg attól, a mit azon belül látott!
Akkor éjjel Tonking városka lakosainak békés
nyugalma senki sem őrizte, — Nankipó örülten
megazomjazott s a mézes sört csak úgy öntötte
magába. Ez volt első és utolsó szerelmi buja, mert

másnap már jó japáni szokás szerint kéznél vezetve
vitte az Ős Nankipók nemesi kurtájába a szép
Csolit a nyitott zsalu természetes tünderét, s ez idő-
től kezdve hűséges férjnek és sokszoros család-
apának nevezhette magát, nevezhették mások is,
míg csak az alábbi eset meg nem történt vele, a
mi legalább is gyanusnak tűnhetett fel Tonking:
Pekking rózsája előtt, a vén Csoli előtt!

Történt pedig az eset akképen, hogy a mint
egyszer Nankipó mester rendes szokása ellenére
a délelőtti lámpatisztogatás helyett délután taka-
ritaná az utcza lámpákat, hát a Nyif-Nyat utcza
sarkán, hol az utczai lámpát kézzel is fel lehet
érni, s az öreg Nankipó mesternek nem kell laj-
torján felszedgetni vén csontjait, — csodák-
csodája; Nankipó Mester száraz feketé ujjai a
lámpaüveg helyett puha tárgyat emeltek ki a lám-
pából, a mit nem sok találgatás után Nankipó
mester véges elméjével meg is állapított, hogy az
nem más, mint: csokor! egy valószínű csokor!

Hogy mit érzett Nankipó mester akkor, mi-
kor a lámpát megtisztogatta, s a csokrot görcsösen
szorította ujjai közt, sietve tartott a minden Nan-
kipók ősi háza felé, azt természetes buta arcából
nem lehetett kiolvasni, de hogy érzett valamit,
még pedig valami ön vád felét magában, az meg-
látszott abból, hogy a leggyorsabb tempóban a
mint háza elé érkezett, egyszerre félénk lassu lé-
péssel lépte át a küszöböt, s mint halálra szánt
bűnös megtörtén állt hű bordája, az öreg Csoli
előtt, töredelmesen nyújtva át annak a lámpában

talált csokrot. Szemei bizonyos szabadkozást fe-
jeztek ki, nagy fejt keskeny vállal közé huzta, s
úgy tett, miut a ki ártatlan az egész dologban!

S hogy mit érzett a hű Csoli a mikor
férje bünbánólag nyújtotta át neki hűtlensége bi-
zonyítékát, a lámpába helyezett csokrot, hogy
igaz japáni honleányi, illetve bonanyai szívét
mennyire fogta el a kétség, s hitt-e Nankipója ár-
tatlanságában? arról nem szóltak Tonking város
krónikásai, — de hogy a lámpában elhelyezett
csokor, mennyire nem talált gazdája kezeihez, azt
keserűen érezte meg a szenvedélyes Jum-Jum,
meg a szerelmes ifju Tiu-Csiu!

*

Jum-Jum egy kicsit nagyon is szenvedélyes
asszony volt, — nem szerette ő az urát sem, a
becsületes Kokót, — Tiu Ticsiut sem, a talpig sze-
relmes ifjut, — nem szeretett ő senkit sem, mert
nem volt szive; — hanem azért szenvedélyes forró
japáni vére kívánta, hogy a nap forró heve minél
több sugárban terjeszse rá melegét, — a becsü-
letes Kokó szerelmén kívül elfogadta Tiu-Csiu
urát is.

Jum-Jum okos asszony volt, Tonkingban so-
kat beszéltek róla, de bizonyosat senki sem tudott
felőle! senki!

Kokó ur? ő a férjek leghiszékenyebbike volt,
s ezen jó tulajdonságát csak imádott feleségével
szemben gyakorolta!

Ily állapotok mellett Jum-Jum nagysága, ha
francia nő lett volna, hát egyszerűen monsieur

mint a legeltetéssel. Fizetetik a közbirtokossággal a nagy községi pótdát és nem képesek a közbirtokosság jogait megvédeni.

Kiosszák a tűzifát, de hogy? Kiszáll egy fakiosztó bizottság a helyszínére s olvassák egy menykő nagy listából, hogy Pétert illeti ennyi, Pált annyi köbméter tűzifa s kijelölnek kedvük szerint egy fát, vagy kettőt a nélkül, hogy tudnák, hány köbmétert adhat az, s itt is általános a panasz, hogy a becslés igen kétes természetű.

Most aztán megint vannak olyan közbirtokosok, kik Zsögödben nem laknak és azonnal nem mehetnek a fa után, no meg olyanok is, kiknek járandósága csekély s nem hozzák el; az ilyen fák aztán egy éjjel eltűnnek, dacára az erdőbíró és erdőőröknek, hogy hová? annak Cs.-Zsögöd község előjárósága kellene, hogy megmondója legyen, de — nem tudja azt senki!

Történt többször az is, hogy jogtalan legeltetés miatt egész esorda marhákat hajtottak be Zsögödbe, s hogy tekintélyes összegeket fizettek az illető marhatulajdonosok, mely összegeket Cs.-Zsögöd község előjárósága részben iskolájának, részben szegény pénztárának s részben az erdő-őröknek osztott fel.

Nos ezen eljárás is jogtalan, helytelen és törvénytelen; mert azon büntetés pénznek nem Csik-Zsögöd községét, hanem a közbirtokosságot illetik.

Bátor vagyok ezen állapotokra a megalkult közbirtokosság elnökének becses figyelmét felhívni s kérni, hogy egy általános közbirtokossági közgyűlés összehívása által ezen ügy rendezését lehetővé tenni méltóztassék.

Egy közbirtokos.

Munkakiállítás.

Gy.-Szentmiklós, július 1.

Lapunknak legelső feladata intézményeink fejlődését előbbre vinni s így figyelemmel kísérjük legkivált azon intézményeinket, melyek népünk megalapítására üdvös hatással vannak.

Ezek közt nem az utolsó helyet foglalja el nálunk minden évben rendeztetni szokott iparos tanulók és segédek munkakiállítása: sőt gyakor-

Kokó kalapja bélésebe dugta volna a rendezvoursra szólító cédulákat a mit aztán Tiu-Csiu ur a kaszinóban minden este kivett volna Kokó ur kalapjából, — ha angol nő lett volna? bogot kötött volna lord Kokó hosszú szakállára, a mit meglátva lord Tiu-Csiu, tudta volna hányadán áll a dolog; — ha magyar nő lett volna? akkor a természetes szerelem nyilvánításának legrimitivebb formájával, illatos levélkével (poste restante) hívta volna meg a nagyságos Tiu-Csiu urfát találkára! De Jum-Jum nem volt sem francia, sem angol, sem magyar nő! hanem japáni nő volt, s mindezek helyett a csokrot használta fel postának, — csokrot tett a házuk előtti utca lámpába, s arról tudta meg Tiu Csiu ur, hogy „ma nem szabad“! ha pedig nincs csokor a lámpában, akkor „szabad“!

Nankipó mester ártatlanul szenvedte önmagától a szemrehányást, s Csoli ténsasszony érdemtelenül üldözte szerelme féltő pillantásokkal a jámbor Nankipót a csokorért, mert az ily formán nem érte el igazi rendeltetését.

Tiu-Csiu urfi nem érezte: a szerelmesek előre látó, éles érzékével, hogy a csokor nélküli lámpa nem jelenti azt, hogy tessék besétálni! hanem ellenkezőleg a megállapított titkos jelhez tartva magát: „nincs csokor a lámpában“! tehát szabad! szerelem ittasan lépte át a kis kert ajtó küszöbét, s nesztelenül a kerti lugasba osont, mint azt már annyiszor tévé!

Édes bizonytalanságban töltött ott egy 1/2 órát, közbe-közbe félrevonogatva a vadszőlő leveleit, s vágyakozással tekintett a lugashoz vezető

lati hasznát, gyorsan és biztosan kamatozó voltát tekintve, bátran mondhatjuk, ezt a legelső helyek egyike illeti meg.

E kiállítások a jövő iparos nemzedék képességének fejlesztése céljából rendeztetnek. A kor, melyben egyesek és nemzetek anyagi jólét után törekednek, megtanított bennünket is az efféle intézmények méltánylására. A nyugati országokban kiváló gondozásban részesítik az iparos tanulókat és segédek rendez munkakiállításait. Felhasználnak minden eszközt és módot arra, hogy iparukat emeljék. És midőn így cselekszenek, nagyon helyes uton haladnak. Ma minden ország azt kutatja, hogy melyik a legrövidebb és leghiztosabb ut a milliókhoz. Azon ország, mely főként tisztviselőket, jogászokat stb. képez, a milliókhoz vezető utat nem találta meg, hanem megtalálták azon államok, melyek iparukat fejlesztették. Sőt ha az egyesek jólétét tekintjük, arra a tapasztalatra kell jutnunk, hogy napjainkban és a jövőben még inkább vagyonszerzés csakis a kereskedői és iparos osztályon fog látszani.

Ipar nélkül bármely város bátran beállhat falunak; fejlődött iparral pedig haladni fog; a földhöz ragadt szegények eltűnnek, mert az iparos pálya lassanként felszívja őket.

Különösen nálunk, a Székelyföldön érdemelnek kiváló figyelmet az iparosságot fejlesztő intézmények, mert a Székelyföldnek közre kell működnie a magyar iparban.

A magyar ipar fejlesztéséről írnak, beszélnek nálunk már egy félszázad óta és a legutóbbi időkig csodálatos módon mindig figyelmen kívül hagyták az ország ezen részét, a mely pedig természeti viszonyainál fogva predestinálva van arra, hogy az ipar nyujtson kenyeret a lakosság jó részének.

Gyergyó is azon vidékek közé tartozik, hol a föld nem bírja táplálni a lakosságot, s vagy napszámmal vagy iparos foglalkozással kell a szegény embernek keresnie kenyerét.

Helyi iparunk fejlesztésében Gyergyó-Szentmiklósról hárul a vezér szerep. Iparosságunk súlypontja e községben van. legtöbb gondot, legtöbb áldozatot tehát ide kell fordítani és évenkénti iparos munkakiállításunkat odaadó buzgósággal kellene ápolnunk. Ezt a munkakiállításunkat tekinthetjük iparunk meleggágyának.

Lapunk múlt számában megírtuk a jelen évi eredményt, megírtuk egyszer mind azt is, hogy a siker távolról sem elégetheti ki a jogos kívánalmakat. Ennek oka abban van, hogy közöny veszi körül minden oldalról.

Maguk az iparosok is rendkívüli nagy közönnyel veszik ezen, saját érdeküket szolgáló intézményt. Sokan, mintha fészelyezve éreznék magukat, látva, hogy bírálat tárgyává lesz az ő műhelyükben készült tárgy, mert a nem sikerült

ösvényre, melyen a kaczer Jum Jumnak jönnie kellett.

Megunva a leskelődést, s hogy Jum-Jumot meglepje, papírost, s írót vett elő és édeskes szerelmes vershez kezdett; — már éppen befejezni készült a verset:

Szeretlek Jum-Jum!
Szeretlek s punktum!

Mikor élénk beszélgetés ütö meg fülét, közvetlen a lugas mellett, — pár másodperc telt el, s a lugas bejáratában Kokó ur karján vezetve Jum-Jumot, haragtól villogó szemekkel állt a szerelmes Tiu-Csiu urfi előtt!

Kokó ur japáni volt, s ravasz, érezte, hogy Jum-Jum asszony mind nehezebb lesz karján s mindig görsösebben kapaszkodik karjába, aztán meg jó japáni szíve nem is nézhet minden megindulás nélkül a szegény Tiu-Csiu urfi roppant zavarát, hát a nagy Mikadó törvényei szerint: oda adta Jum-Jumot a szerelmes Tiu-Csiunak, ki nek sem fülét, sem orrát nem kívánta váltság díjban, hanem szépen kikísérte őket a kis kert ajtóig, hol éppen Nankipó mester mászott fel létráján a lámpát meggyújtani, s meglátva Kokóné nagyságát egy idegen urficskával kilépni, bámultában elejtette olajos korsóját, — csörömpölve hullott a cserép széjjel a földön, Jum-Jum asszony pedig egy gyilkoló pillantást vetett az ostoba Nankipóra, a ki ma kettőt látott az egyiptomi hét csodából!

munka miatt közvetve a tanuló mesterét is érhetné a megróvás; e miatt a kiállításra köteles és be is jelentett tanulóknak csak csekély része vett részt a kiállításban, a többit a mestere nem hogy buzdította volna, hanem a készitendő tárgyhöz a szükséges anyagot is megtagadta. E bajon csakis az ipartestület segíthetne, ha az illető mestereket határozatilag kötelezné, hogy tanulói vegyenek részt a kiállításban, sőt az ebbeli köteleességét elmulasztó mesterre büntetést kellene kiróni.

Nálunk a munkakiállításnak szélesebb kört óhajtanak adni s az iparos segédek munkáit is felveszik és jutalmakkal kitüntetik. De az érdeklődés a segédek körében is nagyon silány. Azt hisszük, a baj itt is az eredeti forrásból, a mesterek és az ipartestület közönyéből ered. A mesterek és az ipartestület találhatnának arra módot és eszközt, hogy a segédeket buzdítsák, sőt kötelezzék a résztevésre, ekkor bizonyára a segédek is a megkívánt módon képviselve lennének a kiállításban.

Végül felhívjuk a megyei iparfejlesztő bizottság figyelmét is ezen kiállításokra. A bizottságnak éppen úgy, mint az egyes tagoknak szép terük van itt kifejtteni ebbeli munkálkodásukat, ugyanis gondoskodni kell arról, hogy a munkakiállítások kellő támogatásban részesüljenek s fel kell kelteni a közönség érdeklődését, hogy ez látva iparunk haladását, végképen mondjon le a külföldi gyártmányokról. Ha minden, arra hivatott tényező megteszi kötelességét, a haladás csakhamar észlelhető lesz.

*

TANÜGY.

A csikmegyei polgári leányiskola évről vizsgái június 26., 27. és 28-án tartattak meg.

Ezen iskola, az évenként fokozódó várakozásnak ez alkalommal is derekasan megfelelt s ezt a vizsgákon jelen volt szülők és vendégek egyaránt szívesen elismerték.

Az igazgatónőt és a tanítókat méltán megillető elismerés bizonyítéka volt a növendékek, s különösen a beulakók, határozott értelmes és helyes felelete s a női-munkákban kifejtett meglepő ügyességük.

A zenében is általában igen szép haladást mutattak be, nevezetesen pedig Szász Irén és Bartha Irén negyedik oszt. növendékek elismerést érdemelnek. Az éneket illetőleg azonban sokkal többet vártunk s reméljük is, hogy ezen várakozásunk jövőre teljesülni fog, mert volt alkalmunk tapasztalni, hogy kitűnő hanganyag áll rendelkezésre s mert az ének különben is a művelődés egyik lényeges rugója; nemesítőleg hat a szívre és lélekre egyaránt.

A vidéken lakó t. szülőknek pedig — kiknek módjuk van — arra hívjuk fel figyelmét, hogy gyermekeiket adják be az intézetbe és ne magán házakhoz, mert az intézetben a tanítóknak felügyelete alatt — a mint az eredmény mutatta — sokkal alaposabb kiképzésben részesülnek s megtanulják a szerény magaviseletet.

Nem hagyhatjuk megemlítés nélkül azt a körülményt, hogy holmi éretlen gyerköcök folytonosan a vizsgákon lábatlankodtak és ottan illetlenkedtek. — Nevezetesen elkövették azt, hogy a növendékek kiállított rajzaira különböző megjegyzéseket írkáltak. Jövőre ezt a rakoncátlan elemet ki kell zárni a vizsgákról, hiszen nincsen ott semmi keresni valójuk. Mint tudjuk ez alkalommal is csupán az igazgatónőnek és tantestületnek kiméletessége mentette meg ez illetlen gyerköcöket a kiutasítás szegényétől.

A gyergyósztmiklósi iskolák vizsgálatáról. Gyó-Szentmiklóson az iskolák évi vizsgálati mult hó 16-án kezdődtek és 29-én értek véget. Az eredmény mindenütt nagyon szép volt s a tanügyi hatóságok és szülők megalégedéssel szemlélték a tanítók buzgó és feláldozó munkáját. Az elméleti vizsgálatokon a növendékek értelmes feleleteikkel tüntek ki. Nagyon szép sikert lehetett észlelni továbbá iskoláink rajzkiállításain és énekvizsgálatain is. A növendégek meglepő szép rajzok és kézi munkák voltak kiállítva. Oly gyönyörű rajzokat csakis a legfáradtságosabb, legodaadóbb vezető mellett lehet produkálni, mint a minőket a növendégek látunk. A kik e rajzkiállítást látták, nem is mulasztották el dicsőretekkel elhalmozni a rajztanító nővért.

Meglepő eredményt mutatott fel az ének- és zenetanító nővér is; általános volt a vélemény, hogy sikerültebb ének- és zenevizsgálatot nem hallottak.

Elismeréssel, sőt dicsérettel lehet szólni a polg. fiúiskola vizsgálatáról is. Egyaránt dicséretre méltó volt itt is a siker az elméleti és gyakorlati tárgyakban. Szép haladás volt észlelhető az ideán az énekvizsgálaton és az évszázad ünnepélyén, melyen a tanulók több szép dalt énekeltek kifogástalan szabatszággal s több nagyobb jól sikerült magyar és német szavalat volt. Felsőbb iskoláink vizsgálataira nézve még csak egy javítást ohajtanánk. Felelnének a tanulók thezisek alapján, egy-egy tárgyból inkább kevesebb tanuló, csak legyen meg a vizsgálatnak paedagogiai jelentősége s az ellenőrző szerepe, hogy az iskola feldolgozza az egyes tárgyak tananyagait. Ugy a leány, mint a polg. fiúiskolában szoktatni is kell már a tanulókat a nehezebb és módszeres vizsgálatokhoz. A tanítókat az ilyen helyes vizsgálatokat ohajtanánk s az a különös, hogy a tanügyi hatóságoknak nem kell. Teljes megelégedést, sőt kiváló dicséretet vívtak ki az elemi iskolák derék tanítói és tanítónői is, fényes bizonyítást szolgáltatottak a vizsgálatok szorgalmukról és képességeikről.

A parlament feloszlatása.

Lapunknak egy előkelő barátja, a parlament kiváló tagja értesít bennünket, hogy az országgyűlés képviselőháza még a tél folyamán fel fog oszlatatni, s az általános képviselő választás legkésőbb jövő év tavaszáig megejtetik. Ebből kifolyólag felhívjuk a választó közönséget, hogy képviselő választói jogosultságuk megővése céljából a jelenleg közszemlére kitétt választói névjegyzékeket szemléljék meg, s azok kik a névjegyzékből netalán kihagyottak volna folyó hó 15-ig a névjegyzékbe leendő felvételük iránt tolyamodjanak.

KÜLÖNFÉLÉK.

— Adakozás a madfalvi emlék-alap javára. Ezen célra újabban a következő adományok érkeztek kiadóhivatalunkhoz: Budapestről S. I. Simon Péter tanár ur küldött 3 fnt 10 krt. Ez összeghez a budapesti államgimnázium VI. osztályos növendékei közül a következők járultak: Kolner Vilmos 50 kr, Soós Zoltán, Lőrö György, Dománovszki Sándor 30—30 kr, Blumgrund Béla, Pető Béla, Urbánovics Tihamér 20—20 kr, Harsányi Frigyes, Rothausner Ede, Molnár Arthur, Sajó Béla, Szárnyassy Béla 10—10 kr, Badori Gyula, Hecht József, Heinrich György, Herzog Jakab, Keleti Kornél, Neulhaus Alfréd, Paksy Elemér, Réti Zsigmond, Schmidt Béla, Schön Mór, Simonffy Endre és Zucker Róbert 5—5 krt. Csikszépvízről Kein Adolf körjegyző ur a 74. számú gyűjtő iven 10 fnt 10 krt. Ezen iven adakoztak: Csikszépvíz község 10 fntot, Rebentisch Antal 10 krt. Csikrákosról 5 fnt 50 kr. Adakoztak: Csikrákos község 5 fntot, Sárosi Dénes 50 krt. Csikta-ploczáról 7 fnt 25 krt. Ezen összeghez járultak: Lázár Domokos, Száva Lukácsné, Csikta-plocza község 1—1 fnttal, Lázár Dénésné 50 krtal, Gül Antal (Salamon), Imre László 40—40 krtal, Salamon Károly 25 krtal, N. N., László Antalné, Caedő Lászlóné, Györgypál János, Tamás Miklós, Sárosi Elek, Holló Pál, Dávid Elek, Vizi Lajos, Imre János tanító 20—20 krtal, N. N. Darádics Ignác, Gegő István, András Bálint, Egy valaki, Gecző János és András Pál 10—10 krtal. Jelen számadásunkban ki van mutatva 25 fnt 95 kr. Az eddigi gyűjtés összege 1565 fnt 45 kr. Főösszeg 1591 fnt 40 kr.

Azaz: Egyezeröttszázkilencvenegy forint 40 kr. Fogadják a buzgó gyűjtők és nemes szívű adakozók a szentügy nevében leghálásabb köszönetünket.

— Kinevezés. A kereskedelemügyi m. kir. miniszter lapunk felelős szerkesztőjét, dr. Bocskor Bélát, kinevezte az ezredéves országos kiállítás ügyeit, itt a Székelyföldön rendező marosvásárhelyi kerületi bizottság tagjává.

— Esküvők. Bocskor István csikszeredai kir. törvényszéki jegyző folyó hó 3-án d. e. 11 órakor tartotta esküvőjét Baktsi Erzsivel. Baktsi Gáspár helyi kir. körjegyző kedves és művelt leányával. Esküvő után a menyasszony szülői házában **gazdag lakoma** volt. — Csikszentmihályi Sándor Ákos, Jakobey Lotz Ilona kisasszonnyal f. évi július 4-én d. n. 6 órakor tartotta meg esküvőjét Budapestben a kapuczinusok templomában. Boldogságot kívánunk!

— Katonai iskola a Székelyföldön. Beksics Gusztáv ur nem vívott ki semmiféle székely katonai iskolát. A delegáció albizottságában Ugron Gábor állította fel a követelést, mit Bauer közös-

hadügyér teljesíteni ígért azon hozzáadással, ha új kadet, vagy alreáliskola fog szerveztetni, azt a székelyek fogják kapni. A delegáció albizottsága ezen ígéretet hivatalos jelentésbe is Ugron kívánságára felvette. A delegáció nyilvános ülésében Beksics már két oldalról kitárt kaput döngtetett korteskedésből és feleslegesen. Azóta is a székelység hőse és mentoraként szerepel e kérdéssel, pedig eldött nála nélkül és megépül szintén nála nélkül, mert iskolát nem lármából, hanem szilárd anyagból szoktak építeni.

— Nyári mulatság. Csikszereda város intelligens fiatal emberei és a helyben állomásozó honvédszázalaj tisztikara együttesen folyó hó 16-án a „Nagy-Erdő“ egy igen szép fekvésű és könnyen hozzáférhető helyén nagyobb szabású nyári mulatságot fognak rendezni. A rendezendő mulatság főcélja levén a fesztelen és kedélyes mulatás, a rendezőség ennek kellékeire fordít legnagyobb gondot s mindent elkövet, hogy a kitűzött cél sikerüljön is. A kitűzőnek ígérkező erdei mulatságot előre is ajánljuk olvasóink figyelmébe.

— Fürdői élet. A városunk közelében levő csikszögödi fürdőt az új bérlő teljesen rendbe hozta. A fürdők alaposan ki vannak takarítva, a fürdő környékén elterülő hely kitisztítva és a sétányok kicsinosítva állanak a látogatók rendelkezésére. A lakoszobák közül többet újra padoltak, az összes szobákat fehérre meszelték s a szükségességekkel felszerelték, hogy az állandó vendégek azokban kényelmes otthont találhassanak. Ugyanezek szolgáltatára a sütő-főző helyiséget is használható állapotba helyezték. A szorgalmas tisztogatásnak és utántöltésnek a nyoma minden meglatzik. Épen így jól be van rendezve a konyha és pincze is, és izletes ételek, élvezhető italok pontos kiszolgálás mellett a látogatóknak minden időben rendelkezésére állanak. Csupán egy van, a min nem lehet segíteni s. ez: a rossz idő, mely a fürdőbérletnek az ideán valószínűleg sok fejtájt fog okozni.

— E. Kovács Gyula városunkban. A kolozvári nemzeti színház hírneves tragikus f. hó 8-án Egy Kálmán színtársulatával városunkba érkezik. Összesen 4 alkalommal fog fellépni s legkiválóbb alakításait mutatja be közönségünknek. Az előadások sorát „Hamlet“-tel nyitják meg, azután sorra kerül a „Vasgyáros“, „Don Cezár de Bazán“ és „Othello“. Megvagyunk győződve, hogy városunk és a közeli vidék közönsége fel fogja használni az alkalmat, hogy kitűnő művész gyönyörű és magas szinten álló játékában gyönyörködhessenek. Egy Kálmán színgazgató jelen vállalkozásával szolgálatot tesz közönségünknek s ezért megérdemli, hogy közönségünk nagyobb mérvű partfogásba reszesítse. Jegyekre előjegyzéseket a Györgyjakab M. ur könyvkereskedésében vesznek fel, ugyancsak ott meglehet váltani a jegyeket is, még pedig mind a négy előadásra körszékelt 4 forintért, zártszékét 3 fnt 20 kr-ért. A napi árak a következőleg vannak jelezve: körszék 1 fnt 20 kr, zártszék 1 fnt, állóhely 50 kr, karzat 30 kr.

— Az egyetemi hallgatók f. hó 8-án tartandó bálján a zenet Duka Máté hírneves zenekara fogja szolgálatni. A bált megelőző estély műsora kitűnően választott és igen érdekes számokból van összeállítva. A valószínűleg nagy számban megjelenő közönség egy minden tekintetben élvezetes mulatságnak nevezhető.

— Nem sikerült táncestély. A csiksomlyói róm. kath. tanítóképző intézet harmad éves növendékei, azon alkalomból, hogy szép hivatásuk teljesítésére a jövő tanév kezdetére minden irányban szét oszlanak, mult hó 29-én, Péter és Pál napján itt városunkban, a „Csillag“-vendéglő nagytermében bucsú táncestélyt rendeztek, mely a mint halljuk, nem részeseült a közönség olyan partfogásában, a melynek s meglévő homlokára irt jótékony cél és az ifjak törekvése megérdemelt volna s e miatt a számadás hatalmas deficittel záródott.

— Régi csűr vagy istálló megvételre kerestik, kinek? megmondja a kiadóhivatal.

A gyergyói járás főszolgabírója.

Sz. 2937.—1893.

k. 1.

Pályázati hirdetmény

Gyergyó-Ditró, Szárhegy, Remete, Várhegy és Salamás községek hozzájárulásával, Ditró nagy község székhelyvel rendszerezett kör-állatorvosi állás lemondás folytán üresedésbe jövén, annak betöltésére ezennel pályázatot hirdetek.

Az állatorvos javadalmazása évi 850 fnt fizetés és természetben kiszolgáltató lakás, a melyért köteles Szárhegyre hetenkint kétszer, Remetére hetenkint egyszer, Várhegy és Salamás községekbe havonkint egyszer saját költségén kiszállani és a gyógykezelést díjmentesen végezni; rendkívüli ki-

szállásoknál a fuvar előállításán kívül a szabályrendeletileg megállapított napi díj fizetetik, valamint magánosok által az előirt huszszemle díj is.

Felhívom mindazon végzett állatorvosokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az oklevéllel, születési és honossági bizonyítvánnyal, valamint az eddigi szolgálatot és gyakorlatot igazoló okmányokkal felszerelt folyamódványukat hozzám 1893. július 31-ig bezárólag adják be.

A megválasztás után 15 nap alatt köteles, illető állatorvos állomását elfoglalni, s előttem esküfételtre jelentkezni.

Gyó-Sztniklőson, 1893. június hó 27.

Nagy Tamás,
főszolgabíró.

1—3

Előfizetési felhívás

az erdélyi részek legnagyobb és legelterjedtebb politikai napilapjára:

az „ELLENZÉK“-re.

Az új évnegyed közeledtével előfizetést nyitunk az „E L L E N Z É K“-re.

Lapunk politikai irányának és társadalmi tevékenységének felsorolásával nem untatjuk olvasóinkat, csupán annyit jelentünk ki, hogy ahhoz a multhoz, melyet eddig követtünk s a melyben minket előfizetőink annyi lelkesedéssel támogattak, — ezután is hívek maradunk. Hazánkat, nemzetünket híven, önzetlenül és függetlenül szolgáljuk.

Kérjük olvasóinkat, hogy terhes munkánkban legyenek segítségünkre, mert csak a közönség támogatása biztosítja törekvésünk sikerét.

Az „ELLENZÉK“ előfizetési ára:

Egy évre	16 fnt.
Felére	8 fnt.
Negyedévre	4 fnt.
Egy óra	1 fnt 50 kr.

Az előfizetési pénzek Kolozsvárra, az „Ellenzék“ kiadóhivatalának küldendők.

Az „ELLENZÉK“ kiadóhivatala.

Sz. 4891—1893. ai.

HIRDETMÉNY.

A Csik-Szentmárton székhelylyel rendszerezett alesiki utbiztosi állásra pályázat hirdettetik.

Az azt elnyerni óhajtó magyar honpolgárok kötelesek igazolni, hogy az 1891. évi június hó 17-én 1994. bgy. szám alatt alkotott szabályrendelet 3. §. 5-ik pontjában részletesen felsorolt képesítéssel bírnak, esetleg pedig a menyiben még vizsgát nem tettek volna, megfelelő előképzettség mellett, kötelezni magukat, hogy a kinevezéstől számított egy évi idő alatt képesítő vizsgát tessenek. Kötelesek továbbá tanulmányaik kimutatása mellett életkorukat hiteles anyakönyvi kivonattal, testi alkalmasságukat megyei főorvosi bizonyítvánnyal és józan, erkölcsös magaviseletüket a járási vagy városi hatóság által hitelesített községi bizonyítvánnyal igazolni.

Hasonló képzettség mellett, az 1873. évi II-ik t. cz. feltételei szerint minősített, s csikmegyei illetőségű altsztek, elsőbbséggel bírnak.

A feltétlenül Csik-Szentmártonon kötelező lakás mellett, ezen utbiztosi állás évi 400 frttal és a kezelése alatti kiépített utak minden kmtere után 3 fnt 30 kr, a kiépített utak kmtere után pedig 1 fnt 65 kr uti általánnyal javadalmazatik.

Felhívotnak tehát mindazok, kik ezen állást elnyerni kívánják, hogy a fennebbi kellékek szerint felszerelt és kizárólag sajátkezítleg irt pályázati kérésüket hozzám folyó évi július hó 20-ig nyujtsák be, minthogy a később beérkező tolyamodványok figyelembe vétel nélkül visszautasittatnak.

Csik-Szereda, 1893. évi június hó 20.

Becze Antal, alispán.

2—3

Üzlethelyiség áthelyezés.

Alattirt bátorkodom a nagyérdemű közönségnek becses tudomására hozni, hogy a mult hó 29-ikétől kezdve ÜZLETEMET, ugy SÜTŐDÉMET a saját házamba Leicht János ur üzlete mellé át tettem. Törekvésem leend a n. érd. közönséget ezután is pontosan kiszolgálni. Becses pártfogását kérve, maradtam

alázatos szolgálója

Helvig G. János, sütő és cukrász.

A ki sokat akar kevés pénzért, az fizessen elő a világ legszebb és legolcsóbb napilapjára

- A „Szabad Szó”-ra, melynek főszerkesztője Hevesi József, és mely minden nap ragyogó színű pompás képet közöl több színben a czimlapján.
- A „Szabad Szó” előfizetői és vevői ilyformán nagyszerű és kiváló értékű színes képgyűjteményre tesznek szert, a melyet semmiféle más lap nem nyújthat.
- A „Szabad Szó” napilap, mely szókimondó bátorsággal száll sikra a nép igazaiért.
- A „Szabad Szó” jelszava „Mindent a népért!” a földműves, iparos és munkásosztály lelkes szószólója.
- A „Szabad Szó” a rendes két érdekfeszítő regényén kívül még egy harmadik regényt ad könyv alakban színes képekkel, úgy, hogy a mű valóságos remek lesz.
- A „Szabad Szó” ingyen adja hetenkint a „Koszoru” czimű képes szépirodalmi lapot rendkívül gazdag tartalommal.
- A „Szabad Szó” ingyen adja előfizetőinek a „Szabad Szó” 1894-iki öt színű nagy képes naptárát.
- A „Szabad Szó” ingyen küld egy hélig mindenkinek mutatványszámokat.
- A „Szabad Szó” a magyar kir. államasutak összes pályaudvarain számonként 5 krért kapható.
- A „Szabad Szó” egyes példányai minden hirdapelárusítónál kaphatók.
- A „Szabad Szó”-ban beigtatott bármilynemű hirdetésnek biztos és nagy az eredménye.
- A „Szabad Szó” az egyedüli napilap, mely színes hirdetéseket közöl naponta.
- A „Szabad Szó” hirdetési áraitól legnagyobb készséggel ad felvilágosítást a kiadóhivatal, Budapest, VI., Teréz-körút 17.
- A „Szabad Szó” ELŐFIZETÉSI ÁRA: 1 óra 1 frt félévre 6 frt
negyedévre 3 frt egészévre 12 frt
- A „Szabad Szó”-ra előfizetéseket elfogad minden postahivatal és postautalvány útján a SZABAD SZÓ kiadóhivatala: Budapest, VI., Teréz-körút 17.
- A „Szabad Szó” ára számonként: Vidéken 4 kr. Budapesten 3 kr.

Sz. 2889.—1893. ki.

PÁLYÁZATI HIRDETÉNY.

Csik-Várdottfalva, Csomótfalva, Csomortán és Pálafalva községekből Csik-Várdottfalva székhellyel alakult körben a körjegyzői állás lemondás folyán turesedésbe jöven, az 1886. évi XXII. t. czikk 82-ik §-a értelmében arra ezennel pályázatot hirdetek.

Ezen állással a községek pénztárából kapandó 400 frt fizetés, 50 frt lakbér, 15 frt uti, 15 frt irodai és 15 frt tülzifa átalány, — továbbá 20 frt kildönözdi és a magánmunkálókért szabályrendelileg megállapított munkadíjak élvezete járnak. — Felhívom mindazokat kik ezen állomást elnyerni ohajják, hogy az 1883. évi I. t. czikk 6-ik §-ának megfelelőleg felszerelt és eddigi szolgáltatásukat is feltüntető pályázati kérelmitket hozzám legkésőbb 1893. évi július hó 23-ig mulhatatlanul nyújtsák be.

A választás Csik-Várdottfalva község házában 1893. évi július hó 25-én fog megjelenni.

A felsolli járás főszoigabirája: Csik-Szépviszen, 1893. június hó 20-án.

Mihály Ferencz, főszoigabiró.

Egy jó háztól való 2-3 gimnaziomot végzett jóruvaló fiu Csik-Szerenában Gál József vegyes-üzletébe felvétetik.

MARSHALL FÉLE GŐZMOZGONY

COMPOUND FÉKVŐ GŐZMOZGONY

COMPOUND GŐZGÉP

FÉKVŐ GŐZGÉP

UTI MOZGONY

MARSHALL FÉLE GŐZCSEPLŐKÉSZLET

HARRISON MC GREGOR & CO ARÁTÓ ÉS FŰKASZÁZÓ GÉPEL

SZÁLLITHATÓ MALMOK teljes malom-berendezésben minden rendszer szerint

GRAEPEL HUGÓ

GÉP-ÉS ROSTALEMEZ-GYÁR. MALOMÉPÍTÉS ZET

MARSHALL, SONS & CO Limited

VEZÉRÜGYNÖKE.

BUDAPEST, V., KÜLSŐ VÁCZI-ÜT 46.

Arjegyzékek kívánatra bérmentve.

Kitünö gépek
Jutányos árak
Medvezö feltetelek

Kitünö gépek
Jutányos árak
Medvezö feltetelek